

NOKTALAMA İŞARETLERİ

Yazılanları daha kolay okuyabilmek için, yazılanların yanlış anlaşılmasını önlemek için kullandığımız işaretlere NOKTALAMA İŞARETLERİ deriz.

Nokta (.)

1-Tamamlanmış cümlelerin sonuna nokta koyarız.

➤ Annem bana meyve getirdi. - _____

2-Sıra gösteren sayıların sonuna inci - ıncı - uncu - üncü ekinin yerine nokta koyarız.

➤ Onların evi 2. kattadır. - _____

3-Saati gösteren sayılarda zaman birimlerinin arasına nokta koyarız.

➤ Okula 12.15 'te geldi. - _____

4-Tarihlerin yazılışında kullandığımız ay, gün ve yıl sayılarının arasına nokta koyarız.

➤ Benim 28.03.1981 tarihinde doğdum. - _____

(Unutma : Aylar yazıyla yazılırsa tarihlerin arasına nokta koymayız." 23 Nisan 1920 ")

5-Bazı kısaltmaların sonuna nokta koyarız.

➤ Doktor-Dr. , cadde- cad. - _____

6-Sayıların daha kolay okunması için sayıların basamakları arasına nokta koyarız.

➤ 32.251 - 1.453 - _____

7-Madde numaralandırması için kullandığımız sayılardan ve harflerden sonra nokta koyarız.

➤ 1.	A.	a	I
2.	B.	b	II
3.	C.	c	III

8-Matematikte çarpma işlemi yaparken çarpılan sayıların arasına nokta koyarız.

➤ 6 . 5 = 30 15 . 2 = 30 - _____

NOKTALAMA İŞARETLERİ

Virgöl (,)

1-Cümlede art arda sıralanan eş görevli sözcüklerin arasına virgöl koyarız.

- Pazardan elma , portakal , nar ve muz aldık.
- Buradan uzun boylu , sarı saçlı , yeşil şapkalı ve gözlüklü biri geçti.
- _____

2-Sıralı cümlelerin arasına virgöl koyarız.

- Yataktan kalktı , yüzünü yıkadı , kahvaltısını yaptı , çantasını hazırladı.
- Sırama oturdum , kitabımı açtım , ödevlerimi hazırladım.
- _____

3-Uzun cümlelerde özneden yani cümledeki işi yapan kişiden sonra virgöl koyarız.

- Özlem , arkadaşlarına sevdiklerinin iyiliği için her türlü fedakarlığı yapacağını söylemiş.
- _____

4-Mektuplardaki veya tören konuşmalarındaki hitaplardan sonra virgöl koyarız.

- Değerli Öğretmenim , - Sayın Misafirler , -Sevgili Dayıcığım ,
- _____

5- Matematikte kesirli sayıların arasına virgöl koyarız.

- 0 , 15 (sıfır tam yüzde on beş) - 2 , 34 (iki tam yüzde otuz dört)
- _____

6-Yer adlarını tarihlerden ayırmak için yer isimlerinden sonra virgöl koyarız.

- Ankara , 29 Ekim 1923 - Sivas , 16.05.1983
- _____

7-Cümle başında kullanılan onaylama veya reddetme bildiren sözcüklerden sonra virgöl koyarız.

- Evet , ben de geliyorum. - Hayır , bu kalem benim değil.
- _____

8-Yazıda başkasının ağızından söylenilen sözlerden sonra virgöl koyarız.

- Daha çok çalışmalısın , dedi kardeşine.
- _____

9-Bazı cümlelerdeki sözcüklerin özne mi, sıfat mı olduğunu belirtmek için virgöl koyarız.

- O , kitabı okudu. (O kelimesi öznedir.) - O kitabı okudu. (O kelimesi sıfattır.)
- _____

NOKTALAMA İŞARETLERİ

Soru İşareti (?)

1-Soru bildiren cümlelerin sonuna soru işareti koyarız.

- En çok hangi kitabı okudun ? - Ödevlerini zamanında yaptın mı ?
- _____

2-Kesin olarak bilinemeyen veya kesin bilgi olduğundan şüphe edilen tarihlerin ve bilgilerin yanına parantez içinde soru işareti koyarız.

- Dedemin babası (? - 1926) çok genç yaşta vefat etmiş.
- Yunus Emre'nin, 1238 (?) ve 1320 (?) yılları arasında yaşadığına dair bilgiler vardır.
- _____

Ünlem İşareti (!)

1-Sevinç, korku, acı, heyecan, şaşkınlık, kızgınlık,üzüntü gibi duyguları anlatan cümlelerin sonuna ünlem işareti koyarız.

- Yaşasın ! - Sakın ha ! - Off ! İnan ki çok bunaldım.
- _____

2-Seslenme ve uyarı sözlerinden sonra ünlem işareti koyarız.

- Ey büyük Atatürk ! - Hey küçük ! -Ayağa kalk !
- _____

Üç Nokta (...)

1-Bitmemiş cümlelerin sonuna üç nokta koyarız. Yani daha kelimeler yazacakken yazmadan bitirdiğimiz cümlelerin sonuna üç nokta koyarız.

- Bu dönemde takdir alabilirsem ... - Seni o kadar çok seviyorum ki ...
- _____

2-Cümlede sıralanmış olarak yazılan kelimelerin devamının olduğunu belirtmek için üç nokta koyarız.

- Pazarda her şey yan yana dizilmişti: elmalar, armutlar, muzlar, kiviler ...
- _____

3-Cümle içinde açıklamak istemediğimiz kelimelerin yerine üç nokta koyarız.

- Sana ben ... demiştim.
- _____

NOKTALAMA İŞARETLERİ

İki Nokta (:)

1-Bir cümlede açıklama yapacağımız zaman ve örnekler vereceğimiz zaman iki nokta koyarız.

- Hafta içi günler şunlardır: Pazartesi, Salı, Çarşamba, Perşembe, Cuma.
- Sadece dört kişi ödevini yapmamış: Zeynep , Eda, Kadir ve Medine.

➤ _____

2-Başkalarından aktarılan sözleri yazmadan önce iki nokta koyarız.

- Atatürk diyor ki: " Hayatta en hakiki mürşit işimdir."
- Çok sevdiğim birisi : " Rabbim sen olmasan kimin aklına gelirim ben." derdi.

➤ _____

3-Konuşmalı yazılarda konuşma çizgisinden önce iki nokta koyarız.

- Öğretmen Sıla'ya sordu :
-Gene mi defterini unuttun?
Sıla :
-Bu kez unutmanım öğretmenim.

4-Matematikte bölme işareti yerine iki nokta koyarız.

- $8 : 4 = 2$ - $16 : 8 = 2$ - _____

Tırnak İşareti (")

1-Başka bir kişiden ya da başka bir yazıdan olduğu gibi aktarılan sözcüklerin başına ve sonuna tırnak işareti koyarız.

- Öğretmenimiz sınıfa girdiğinde : " Günaydın çocuklar. " dedi.
- Kardeşim, " Sakın bir daha bunu yapma ! " dedi.

➤ _____

2-Cümle içinde özel olarak belirtmek istediğimiz, dikkat çekmesini istediğimiz sözlerin başına ve sonuna tırnak işareti koyarız.

- Bugün işlediğimiz dersler içinde " Noktalama İşaretleri " konusunu çok iyi anladım.

➤ _____

3-Cümle içindeki kitap, şiir, eser veya dergi adlarını belirtmek için tırnak işareti koyarız.

- Cengiz Aytmatov'un "Beyaz Gemi " romanı benim en sevdiğim romanlardan biridir.
- Bu yıl 23 Nisan kutlamalarında " 23 Nisan " adlı şiiri okuyacağım.

➤ _____

NOKTALAMA İŞARETLERİ

Kesme İşareti (')

1-Özel isimlere getirilen ekleri ayırmak için isimle ek arasına kesme işareti koyarız.

- İzmir ' den geri dönerken çok ağlamıştım.
- Faruk ' un en sevdiği oyuncacı kaybolmuş.

➤ _____

2-Kısaltmalardan sonra gelen ekleri ayırmak için kısaltma ile ek arasına kesme işareti koyarız.

- TBMM ' nin açılışının 84. Yılını kutladık.
- TRT ' nin programlarını severek izlerim

➤ _____

3-Sayılardan sonra gelen ekleri ayırmak için sayılarla ek arasına kesme işareti koyarız.

- 28 Mart 2015 ' te 34. yaşımı bitireceğim.
- 4 ' üncü sınıfta okuyorum.

➤ _____

Kısa çizgi (-)

1-Satır sonuna sığmayan sözcüklerin devamı olduğunu belirtmek için kelimenin hecelerinin arasına kısa çizgi koyarız.

- Bu yıl Kahramanmaraş'a gideceğim ve az bir süre kaldıktan sonra Antalya'da oradan Bodrum'a gideceğim.

➤ _____

_____.

2-Sözcükleri hecelerine ayırmak için her heceden sonra kısa çizgi koyarız.

- Türkçe derisi ni çok seviyorum.

➤ _____

3-Başlangıç ve bitiş tarihlerinin arasına kısa çizgi koyarız.

- 1998 - 2002 yılları arasında Denizli'de üniversite okudum.
- Bugün 13:30 - 17:30 saatleri arasında okulda olacağım.

➤ _____

4-Birbirleriyle ilişkili sözcüklerin arasına kısa çizgi koyarız.

- Afyon - Ankara arasın yol kar yüzünden kapanmış.
- Türkçe - İngilizce sözlüklerden en pahalısını aldım.

➤ _____

NOKTALAMA İŞARETLERİ

Parantez İşareti - Yay Ayraç ()

1-Cümlelerin ya da sözcüğün anlamını açıklayan sözleri veya tarihleri belirtmek için sözcüklerin başına ve sonuna parantez işareti koyarız.

- Cumhuriyetimizin kurucusu Atatürk (1881 - 1938) Anıtkabir'de yatıyor.
- Dedem, cumhuriyetin kurulduğu gün (29 Ekim 1923) doğmuş.
- _____

2-Cümle içinde bir sözcüğün eş anlamlısını belirtmek için eş anlamlı olan kelimenin başına ve sonuna parantez işareti koyarız.

- Türkçe dersinde karşıt (zıt) anlamlı kelimeler konusunu işledik.
- _____

3-Tiyatro metinlerinde kişilerin hareketlerini ve durumunu açıklamak için kullanılan kelimelerin başına ve sonuna parantez işareti koyarız.

- Mehmet : (Yavaşça yerinden kalktı.) Beni mi arıyordunuz?
- _____

Uzun Çizgi (—)

1-Bir yazıdaki karşılıklı konuşmaları belirtmek için satır başına uzun çizgi koyarız. Konuşan değiştikçe her satır başına uzun çizgi koyarız.

- — Baban geldi mi? —
- Hayır, daha gelmedi. —
- Ne zaman gelir ? —
- Yatsı namazından sonra. —

Noktalı Virgöl (;)

1-Cümle içinde virgülle birbirinden ayrılmış tür ya da takımların arasına noktalı virgöl koyarız.

- Erkek çocuklara Faruk ve Muhammed ; kız çocuklarına Reyhan ve Zeynep isimlerini koydular.
- _____

2-Öğeleri arasında virgöl bulunan sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için cümlelerin arasına noktalı virgöl koyarız.

- At ölür, meydan kalır ; yiğit ölür, şan kalır.
- _____

3-Birbirlerine ama - fakat - ancak - çünkü - lakin - yoksa gibi kelimelerle bağlanan cümlelerde bu kelimelerden önce noktalı virgöl koyarız.

- Çok başarılı değilim ; çünkü derslerime çok çalışmıyorum.
- Bugün bana geldi ; ancak onunla görüşmedim.
- _____